

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 59 0 Ps 026671 17 Rev
Banjaluka: 14.2.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, te Senada Tice i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja ZEDP..., Ulica..., RJ..., U., zastupanog po punomoćniku-zaposleniku A. J., protiv tuženog d.o.o. „N.“ B., Ulica..., zastupanog po punomoćniku V. D., advokatu iz B., Ulica..., radi naknade štete, vrijednost spora 158.010,31 KM, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 59 0 Ps 026671 16 Pž od 30.11.2016. godine, na sjednici održanoj 14.2.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj: 59 0 Ps 026671 13 Ps od 13.5.2016. godine, obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade štete isplati iznos od 123.731,32 KM sa zakonskom zateznom kamatom, i to: na iznos od 68.230,40 KM počev od 21.3.2013. godine do isplate, na iznos od 48.865,27 KM počev od 26.3.2013. godine do isplate i na iznos od 6.635,65 KM počev od 21.6.2012. godine do isplate, te da mu na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 3.600,00 KM, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 59 0 Ps 026671 16 Pž od 30.11.2016. godine, odbijena je žalba tuženog i potvrđena prvostepena presuda.

Tuženi revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev odbije ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tužitelj u odgovoru predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu štete u iznosu od 123.731,32 KM sa zakonskom zateznom kamatom na pojedinačne iznose kako je navedeno u izreci prvostepene presude, a koja šteta mu je prouzrokovana neovlašćenom potrošnjom električne energije od strane tuženog.

Nesporna je činjenica da je tuženi registrovan kao potrošač električne energije na benzinskoj pumpi u D. Č. na potrošačkom broju 731-1-0, na benzinskoj pumpi u P. na potrošačkom

broju... i na benzinskoj pumpi u Z. na potrošačkom broju.... Takođe je nesporna činjenica da je tužitelj izvršio 20.8.2012. godine kontrolu u objektu tuženog u Z..., 21.3.2013. godine kontrolu u objektu u D. Č. i 26.3.2013. godine kontrolu u objektu u P., te da je prilikom ovih kontrola na sva tri mjesta ustanovio neovlašćenu potrošnju električne energije, tj. potrošnju koja je išla mimo mjernih uređaja.

Tuženom je dostavljen obračun neovlašćene potrošnje električne energije za sva tri mjerna mjesta koja su se nalazila u navedenim objektima.

Tuženi je osporio dostavljeni obračun neovlašćene potrošnje za benzinsku pumpu u D. Č., koji je glasio na iznos od 92.524,07 KM i obračun za benzinsku pumpu u Z., koji je glasio na iznos 6.540,81 KM, podnošenjem zahtjeva Regulatornoj komisiji.... (u daljem tekstu: regulatorna komisija). Zahtjevi tuženog su odbijeni rješenjem regulatorne komisije broj: 01-257-14/13/P-71-213 od 31.10.2013. godine i rješenjem broj: 01-257-14/13/P-71-214 od 31.10.2013. godine.

Dostavljeni obračun za benzinsku pumpu u P., koji je glasio na iznos od 58.945,43 KM, tuženi nije osporavao podnošenjem zahtjeva regulatornoj komisiji.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu ZPP), primjenom odredbe člana 154., 155., 186. i 277. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO), u vezi sa odredbom člana 69. stav 1. tačka a), 75., 77., 78., 89., 91. i 92. Opštih uslova za isporuku i snabdijevanje električnom energijom („Službeni glasnik RS“, prečišćeni tekst broj: 90/12-u daljem tekstu: Opšti uslovi), prvostepeni sud je odlučio kao u izreci.

Prvostepeni sud je odbio istaknuti prigovor zastarjelosti potraživanja, polazeći od toga da je neovlašćena potrošnja utvrđena u 2012. i 2013. godini i da je tužba podnesena 5.12.2013. godine, dakle prije isteka subjektivnog trogodišnjeg roka iz člana 376. stav 1. ZOO.

Prvostepeni sud prihvata da je tužitelj dokazao da je prilikom kontrole u objektu tuženog u D. Č. ustanovio da brojilo nije registrovalo 63,81 % isporučene električne energije, a u objektu u P. 17,48 %, dok u objektu u Z, na dva mjerna mjesta, brojilo nije moglo registrovati utrošenu električnu energiju. Na sva tri mjesta zapisnički je konstatovano oštećenje državnih plombi.

Prvostepeni sud nije prihvatio osnovanim prigovore tuženog u vezi izvršenih kontrola, cijeneći da je postupljeno u skladu sa odredbom člana 77. Opštih uslova jer je zapisnik dostavljen tuženom, a radnici tužitelja su bili stručni i osposobljeni za takvu kontrolu. Po ocjeni prvostepenog suda, zapisnici sačinjeni pri kontroli mjernih mjesta imaju „karakter službene isprave i dokazuju činjenice koje su u njima navedene“, a tuženi izvedenim dokazima nije osporio utvrđene činjenice navedene u tim zapisnicima.

Visinu iznosa obračuna neovlašćene potrošnje električne enrgije, prvostepeni sud je utvrdio nalazom vještaka elektrotehničke struke Z. R. od 8.1.2011. godine.

Drugostepeni sud u cijelosti prihvaća činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, iz kog razloga odbija žalbu tuženog i potvrđuje prvostepenu presudu.

Drugostepeni sud prihvata da je rješenjima regulatorne komisije potvrđena pravilnost kontrole u objektima tuženog u D. Č. i Z., tj. da je izvršen od strane stručnih ovlaštenih lica i „da je postojala neovlašćena potrošnja električne energije“.

Kada je u pitanju kontrola izvršena u objektu u P., drugostepeni sud cijeni da iz iskaza saslušanih svjedoka i zapisnika o izvršenoj kontroli mjernog mjesta i mjernog uređaja, proizilazi da je dokazano da je i u tom objektu postojala neovlašćena potrošnja električne energije.

Po ocjeni drugostepenog suda, neosnovani su žalbeni navodi tuženog o nepravilnosti izvršenih kontrola u objektu i mjernih uređaja, jer nalazi da su kontrolu mjernog mjesta u objektima tuženog izvršila stručna lica tužitelja, da tužitelj posjeduje laboratoriju i ovlaštenje da u istoj može vršiti kontrolu ispravnosti brojila u prisustvu predstavnika Instituta za standardizaciju, što je ispoštovano.

Drugostepena odluka je pravilna i revizioni navodi je ne dovode u sumnju.

Prema odredbi člana 142. stav 1. ZOO, opšti uslovi određeni od strane jednog ugovarača, bilo da su sadržani u formularnom ugovoru, bilo da se na njih ugovor poziva, dopunjuju posebne pogodbe utvrđene među ugovaračima u istom ugovoru, i po pravilu obavezuju kao i ove. Opšti uslovi obavezuju ugovornu stranu ako su joj bili poznati ili morali biti poznati u času zaključenja ugovora (stav 3.). Tuženi nije isticao da mu Opšti uslovi tužitelja nisu bili poznati.

Prema članu 1. tačka đ) Opštih uslova, obaveza je krajnjeg kupca/proizvođača da zaštiti mjerne uređaje koji su na njegovom posjedu od neovlašćenog pristupa. Mjerno mjesto označava mjesto na kojem se mjernim uređajima mjeri količina električne energije i/ili snage koju korisnik mreže preuzima i/ili isporučuje u mrežu, ili je koristi za potrebe vlastitog proizvodnog postrojenja ili za druge namjene (član 4.). Prema članu 69. stav 2. mjerni uređaj na kojem se mjeri električna energija predata/preuzeta u/iz mreže predstavlja primopredajno mjesto i ujedno mjesto razgraničenja osnovnih sredstava distributera i korisnika mreže i mjesto razgraničenja odgovornosti za isporučenu/preuzetu električnu energiju između distributera i korisnika mreže, ukoliko elektro-energetskom saglasnošću ili ugovorom o priključenju nije drugačije određeno.

Mjerni uređaji iz člana 70. stav 2. tačka a), b), v) i g), koji čine mjerni slog krajnjeg kupca, moraju biti propisno baždareni i žigosani (član 72. stav 1.), odnosno blombirani od strane distributera, a i od strane krajnjeg kupca ukoliko to zatraži (stav 2.).

Tužitelj je na sjednici Nadzornog odbora održanoj 7.7.2010. godine, odlukom broj: 3187/2010-v.d HO/LX-3, usvojio Pravilnik o otkrivanju, obračunu i naplati neovlašćene potrošnje električne energije-u daljem tekstu: Pravilnik), koji je bio u primjeni u vrijeme izvršenih kontrola u objektima tuženog. U članu 2. tačkom v) Pravilnika, propisano je da se pod neovlašćenom potrošnjom, između ostalog, smatra i potrošnja bez mjernih uređaja ili mimo njih (isto član 89. tačka v) Opštih uslova), da se kontrola ispravnosti vrši redovnim i vanrednim kontrolama (član 3.), da kontrolu vrše radnici distributivnog preduzeća na osnovu odgovarajućeg radnog naloga (član 4. stav 1.), da kontrolni tim čine najmanje dva radnika od kojih je najmanje jedan ovlašćen za poslove

kontrole (član 5. stav 1.), da se sačinjava zapisnik (član 8.), a članom 10. je propisana procedura postupka ako se ustanovi da postoji neovlašćena potrošnja.

Tužitelj je dokazao činjenicu da je vršio kontrolu u objektima tuženog u D. Č., Z. i P. i da je kontrolni tim bio u sastavu za to ovlašćenih lica, te da je tom prilikom zapisnički konstatovao određene nepravilnosti na mjernim mjestima, odnosno da mjerni uređaji krajnjeg kupca nisu prikazivali stvarnu potrošnju isporučene električne energije.

Za svaku od navedenih kontrola sačinjen je zapisnik o kontroli mjernog mjesta, navodeći u kom objektu je izvršena kontrola mjernog mjesta, identifikacija mjernog uređaja i krajnjeg korisnika, u čemu se sastoji nepravilnost mjernog mjesta, članove kontrolnog tima.

Nakon toga je za svaki pojedinačni mjerni uređaj koji je izuzet iz kontrolisanog objekta, izvršen pregled i sačinjen zapisnik o vanrednoj kontroli mjernog uređaja. Iz sadržine ovih zapisnika se vidi koji mjerni uređaj je kontrolisan, zapisnik sadrži konstataciju od strane kontrolne komisije da su mjerni uređaji bili neispravni i u čemu se sastoji uočena nepravilnost i da je krajnji kupac pozivan da prisustvuje tim kontrolama, ali da se nije odazvao pozivu.

Članom 6. stav 1. tačka 9. Zakona o metrologiji RS („Službeni glasnik“ broj: 13/02 i 100/11-u daljem tekstu: ZM), propisano je da nadležna republička institucija za metrologiju u Republici Srpskoj obrazuje laboratorije kod trećih lica u kojima vrši verifikaciju mjerila, a imenovanje laboratorija vrši, u principu, direktor Instituta (član 12. stav 1.), koje laboratorije dobijanjem rješenja o ispunjavanju uslova za pregled mjerila određene vrste stiču status obrazovane laboratorije (član 13. stav 2.).

Iz dopisa regulatorne komisije broj: 05/3.00/393-80/14 od 7.2.2014. godine, proizilazi da je Republički zavod za standardizaciju i metrologiju izdao elektrodistributivnim preduzećima rješenja o ispunjavanju uslova za pregled mjerila u njihovim laboratorijama koje pripremaju mjerila za pregled, a verifikaciju mjerila u tim laboratorijama vrše radnici područnih organizacionih jedinica Zavoda..., Odjeljenje....

Iz sadržine svakog od zapisnika o vanrednoj kontroli mjernih uređaja tuženog koji su izuzeti iz kontrolisanih objekata, proizilazi da je kontrola vršena od strane komisije u čijem sastavu je ovlašteno lice (kontrolor) iz Republičkog zavoda za metrologiju i standardizaciju, Odjeljenje..., čime se neosnovanim ukazuju revizioni navodi da kontrola mjernih uređaja nije izvršena u verifikovanoj laboratoriji i od strane ovlašćenih lica.

Tačni su navodi revidenta da tužitelj nije dokazao da je u cijelosti postupio u skladu sa članom 10. Pravilnika (uz zapisnik nisu priložene fotografije objekta u kom je vršena kontrola i pripadajućeg priključka), ali to nije od uticaja na odgovornost tuženog, kod toga da nije osporio činjenicu da je on korisnik kontrolisanih objekata i da je evidentiran kao krajnji kupac mjernih uređaja u kontrolisanim objektima, a da je tužitelj dokazao postojanje neispravnosti mjernih uređaja koji su bili instalisani u tim objektima u momentu izvršenih kontrola.

Tačan je navod tuženog, što proizilazi iz zapisnika o kontroli, da je mjerni uređaj u objektu u D. Č. baždaren 1991. godine i da je obaveza tužitelja da održava mjerne uređaje, što podrazumijeva baždarenje u redovnim intervalima u skladu sa tehničkim standardima i

meterološkim propisima za datu vrstu uređaja (član 75. stav 1. tačka d) Opštih uslova. Međutim, tuženi nije dokazivao da je iz tog razloga njegov mjerni uređaj (prije neovlaštene promjene) pogrešno evidentirao potrošnju električne energije, jer nije prigovarao ispostavljenim računima niti zahtijevao da se izvrši vanredno baždarenje (član 76. stav 2.).

Rješenjima regulatorne komisije broj: 01-257-14/13/P-71-213 od 31.10.2013. godine i broj: 01-257-14/13/P-71-214 od 31.10.2013. godine, odbijeni su zahtjevi tuženog kojim je osporavao obaračun neovlašćene potrošnje električne energije u objektima u D. Č. i Z., a po dostavljenim računima tužitelja. Protiv ovih rješenja tuženi nije vodio upravni spor čime su ona postala konačna.

Tuženi ni u izjavljenoj reviziji konkretno ne osporava pravilnost izvršenog obračuna neovlašćene potrošnje u kontrolisanim objektima.

Bez osnova je revizioni navod da tužitelj “nije dokazivao da li je tuženi nešto plaćao” (za što je teret dokazivanja na strani tuženog) i da nije utvrđen iznos stvarene potrošnje”, jer tužitelj u ovoj parnici ne potražuje plaćanje računa koji nisu sporni, tj. koji su sačinjeni na temelju stvarno utrošene električne energije, već računa koji su sačinjeni nakon utvrđene neovlašćene potrošnje od strane tuženog, saglasno članu 91. i 92. Opštih uslova.

Primjenom odredbe člana 248. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća:
Rosa Obradović

Za tačnost otpavka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić